EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.10.2024.
COM(2024) 453 final

2024/0250 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Međunarodnoj pomorskoj organizaciji na 109. sjednici Odbora za pomorsku sigurnost u vezi s donošenjem izmjena Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije na 109. sjednici Odbora za pomorsku sigurnost Međunarodne pomorske organizacije (MSC 109), koja će se održati od 2. do 6. prosinca 2024.

Na 109. sjednici MSC-a predviđa se donošenje izmjena Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF).

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Konvencija o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji

Konvencijom o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji (IMO) osnovana je ta organizacija. IMO služi kao forum za suradnju u području regulative i prakse u pogledu tehničkih pitanja svih vrsta koja utječu na pomorski promet u međunarodnoj trgovini. Uz to nastoji poticati opće prihvaćanje najviših mogućih standarda u pitanjima pomorske sigurnosti, učinkovitosti navigacije te sprečavanja i kontrole onečišćenja mora s brodova, ujedno promičući ravnopravne uvjete, a rješava i povezana administrativna i pravna pitanja.

Konvencija je stupila na snagu 17. ožujka 1958.

Sve države članice EU-a stranke su Konvencije. Unija nije stranka Konvencije.

Sve države članice stranke su i Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskog života na moru (Konvencija SOLAS) iz 1974., koja je stupila na snagu 25. svibnja 1980. Unija nije stranka Konvencije SOLAS. Međunarodni kodeks o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF) obvezan je na temelju Konvencije SOLAS.

2.2. Međunarodna pomorska organizacija

Međunarodna pomorska organizacija (IMO) specijalizirana je agencija Ujedinjenih naroda nadležna za sigurnost i zaštitu pomorskog prometa te sprečavanje pomorskog onečišćenja s brodova. To je globalna institucija koja postavlja standarde u području sigurnosti, zaštite i utjecaja na okoliš u međunarodnom pomorskom prometu. Glavna joj je uloga stvaranje pravednog i djelotvornog regulatornog okvira za pomorski sektor koji je univerzalno prihvaćen i univerzalno se primjenjuje.

U IMO se mogu učlaniti samo države, i sve države članice EU-a članice su IMO-a. Budući da organizacije za regionalnu gospodarsku integraciju ne mogu biti članice IMO-a, EU nije njegov član. Međutim, nakon potpisivanja Dogovora o suradnji i međusobnoj pomoći Međuvladine pomorske savjetodavne organizacije (IMCO) i Komisije Europskih zajednica iz 1974. Komisija sudjeluje kao promatrač u radu IMO-a i stoga može dostaviti podneske toj organizaciji u svoje ime.

Odbor za pomorsku sigurnost IMO-a (MSC) sastoji se od svih članica IMO-a i sastaje najmanje jedanput godišnje. Razmatra sva pitanja iz djelokruga Organizacije koja se odnose na navigacijska pomagala, gradnju i opremu plovila, broj članova posade s gledišta sigurnosti, pravila za sprečavanje sudara, postupanje s opasnim teretom, postupke i zahtjeve koji se odnose na pomorsku sigurnost, hidrografske podatke, brodske dnevnike i navigacijske zapise, istraživanje pomorskih nesreća, spašavanje te sva druga pitanja koja izravno utječu na pomorsku sigurnost.

Odbor za pomorsku sigurnost IMO-a osigurava instrumente za izvršavanje svih dužnosti koje mu povjeravaju Konvencija IMO-a, Skupština IMO-a ili Vijeće IMO-a, kao i svih dužnosti iz

prethodno navedenog djelokruga koje mu mogu biti dodijeljene bilo kojim drugim međunarodnim instrumentom ili u okviru njega, a koje je IMO prihvatio. Odluke Odbora za pomorsku sigurnost i njegovih pomoćnih tijela donose se većinom glasova članova.

2.3. Predviđeni akt Odbora za pomorsku sigurnost IMO-a

Odbor za pomorsku sigurnost na svojoj 109. sjednici od 2. do 6. prosinca 2024. treba donijeti izmjene Kodeksa IGF.

Svrha je predviđenih izmjena Kodeksa IGF poboljšati sigurnost brodova, uključujući putničke brodove, koji upotrebljavaju prirodni plin i druge vrste goriva s niskom točkom zapaljivosti (kao brodsko gorivo). Donošenjem tih izmjena potaknut će se upotreba goriva iz obnovljivih izvora i niskougljičnih goriva, a posebno plinova i drugih goriva s niskom točkom zapaljivosti, kao što su metanol, vodik i amonijak s niskim i nultim emisijama ugljika. To je u skladu s ciljevima dekarbonizacije i uklanjanja onečišćenja iz zakonodavnog paketa EU-a „Spremni za 55 %”.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE NA 109. SJEDNICI ODBORA ZA POMORSKU SIGURNOST

3.1. Izmjene Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF)

Pododbor za prijevoz tereta i kontejnera (CCC) na svojoj je 9. sjednici postigao dogovor o osnivanju Radne skupine za izmjene Kodeksa IGF i naložio joj da, uzimajući u obzir primjedbe i odluke donesene na plenarnoj sjednici, pripremi nacrt izmjena Kodeksa IGF na temelju dokumenata podnesenih na toj sjednici.

Nakon što je razmotrio izvješće navedene radne skupine, CCC je na svojoj 9. sjednici primio na znanje da je Skupina raspravila nacrt izmjena Kodeksa IGF i da ih je finalizirala. Izmjene se odnose na niz pitanja, uključujući usisne zdence pumpi, ispuštanje iz sigurnosnih rasteretnih ventila, prostorije za pripremu goriva, konstrukcijsku protupožarnu zaštitu i opasne zone.

Na 9. sjednici CCC-a dogovoreni su nacrti izmjena Kodeksa IGF, kako je navedeno u Prilogu 3. dokumentu CCC 9/14, radi podnošenja na odobrenje na 108. sjednici MSC-a i naknadnog donošenja.

Stajalište Unije na 9. sjednici CCC-a bilo je da podržava nacrte izmjena Kodeksa IGF kako je predloženo u dokumentu CCC 9/3/3 (Liberia et al.), kao i osnivanje radne skupine za finalizaciju izmjena Kodeksa IGF i da treba uzeti u obzir dokumente CCC 9/3/5 (Republika Koreja, Liberija i INTERTANKO) i CCC 9/3/8 (CESA).

MSC je na 108. sjednici odobrio nacrt izmjena Kodeksa IGF s ciljem njihova donošenja na 109. sjednici MSC-a. Te su izmjene objavljene u okružnici IMO-a br. .4879 od 29. svibnja 2024. u Prilogu 2.

Unija bi trebala podržati te izmjene jer će one poboljšati sigurnost brodova, uključujući putničke brodove, koji upotrebljavaju prirodni plin kao gorivo. Tim se izmjenama osigurava jednaka razina zaštite sustava cjevovoda i ulaza u spremnik za gorivo iz ispusnih vodova rasteretnih ventila tijekom uobičajenog rada i u izvanrednim situacijama. Osim toga, u Kodeksu IGF trebalo bi uzeti u obzir postojanje malih zdenaca spremnika za ukapljeni prirodni plin.

4. RELEVANTNO ZAKONODAVSTVO EU-A I NADLEŽNOST EU-A

4.1.1. Izmjene Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF)

U skladu s člankom 6. stavkom 2. točkom (a) podtočkom i. Direktive 2009/45/EZ o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove u nacionalnoj plovidbi na putničke brodove klase A primjenjuje se Konvencija SOLAS, kako je izmijenjena. Budući da je Kodeks IGF obvezan prema Konvenciji SOLAS, on se primjenjuje i na putničke brodove u skladu s tom direktivom.

Osim toga, u odjeljcima 1. i 2. Priloga I. Direktivi 2009/45/EZ navedena su pravila u skladu s kojima je obvezno ispunjavanje zahtjeva Kodeksa IGF:

- Pravilo II-1/G/1: primjenjuje se na nove brodove klase B, C i D [i postojeće brodove klase B] – „Brodovi, bez obzira na to kad su izgrađeni, koji su preuređeni da koriste, ili se predviđa da će koristiti, plinovito ili tekuće gorivo s plamištem nižim nego što je inače dopušteno pravilom II-2/A/10 podstavkom 1.1., moraju biti u skladu sa zahtjevima Kodeksa IGF, kako su definirani u pravilu II-1/2.28 Konvencije SOLAS.”; i
- Pravilo II-1/G/57: Zahtjevi za brodove koji koriste goriva s niskom točkom zapaljivosti – „Brodovi koji koriste plinovito ili tekuće gorivo s plamištem nižim nego što je inače dopušteno pravilom II-2/4.2.1.1. moraju biti u skladu sa zahtjevima Kodeksa IGF, kako su definirani u pravilu II-1/2.28 Konvencije SOLAS.”

Stoga izmjene Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF) mogu presudno utjecati na primjenu Direktive 2009/45/EZ.

4.1.2. Nadležnost EU-a

Predmet predviđenih akata odnosi se na područje u kojem Unija ima isključivu vanjsku nadležnost na temelju posljednjeg dijela rečenice članka 3. stavka 2. UFEU-a jer bi predviđeni akti mogli utjecati na zajednička pravila ili izmijeniti njihov opseg.

5. PRAVNA OSNOVA

5.1. Postupovna pravna osnova

5.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Članak 218. stavak 9. UFEU-a primjenjuje se neovisno o tome je li Unija članica tog tijela ili stranka tog sporazuma[1].

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i

[1] Predmet C-399/12, Njemačka protiv Vijeća (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, t. 64.

instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[2].

5.1.2. Primjena na ovaj predmet

Odbor za pomorsku sigurnost IMO-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma u skladu s Konvencijom o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji.

Akti koje taj odbor IMO-a treba donijeti akti su koji proizvode pravne učinke. Predviđeni akti mogu presudno utjecati na sadržaj zakonodavstva EU-a, prije svega na:

– Direktivu 2009/45/EZ o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove. To je zato što je u članku 6. te direktive propisano da se odredbe poglavlja IV., V. i VI. Konvencije SOLAS iz 1974., kako je izmijenjena, moraju primjenjivati na nove i postojeće putničke brodove klase A, B, C i D [članak 6. stavak 1. točka (b)] i da novi putnički brodovi klase A moraju u potpunosti ispunjavati zahtjeve Konvencije SOLAS iz 1974., kako je izmijenjena [članak 6. stavak 2. točka (a) podtočka (i)]. Budući da je Kodeks IGF obvezan prema Konvenciji SOLAS, on se primjenjuje i na putničke brodove iz Direktive 2009/45/EZ na temelju dinamičnih upućivanja na Konvenciju SOLAS u toj direktivi. Osim toga, u Prilogu I. Direktivi 2009/45/EZ navedena su pravila u skladu s kojima je obvezno izravno ispunjavanje zahtjeva Kodeksa IGF.

Predviđenim aktima ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

5.2. Materijalna pravna osnova

5.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

5.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenih akata odnose se na pomorski promet. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 100. stavak 2. UFEU-a.

5.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 100. stavak 2. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

[2] Predmet C-399/12 Njemačka protiv Vijeća (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

2024/0250 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Međunarodnoj pomorskoj organizaciji na 109. sjednici Odbora za pomorsku sigurnost u vezi s donošenjem izmjena Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Konvencija o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji (IMO) stupila je na snagu 17. ožujka 1958.

(2) IMO je specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda nadležna za sigurnost i zaštitu pomorskog prometa te sprečavanje onečišćenja mora i atmosferskog onečišćenja s brodova. Sve države članice Unije članice su IMO-a. Unija nije članica IMO-a.

(3) U skladu s člankom 28. stavkom (b) Konvencije o Međunarodnoj pomorskoj organizaciji Odbor za pomorsku sigurnost osigurava instrumente za izvršavanje svih dužnosti koje mu u skladu s tom Konvencijom povjeri Skupština IMO-a ili Vijeće IMO-a, kao i svih dužnosti obuhvaćenih područjem primjene tog članka koje mogu biti dodijeljene Odboru za pomorsku sigurnost u okviru bilo kojeg drugog međunarodnog instrumenta, a koje je IMO prihvatio.

(4) Odbor za pomorsku sigurnost IMO-a na 109. sjednici od 2. do 6. prosinca 2024. treba donijeti izmjene Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF). Izmjene se odnose na niz pitanja, uključujući usisne zdence pumpi, ispuštanje iz sigurnosnih rasteretnih ventila, prostorije za pripremu goriva, konstrukcijsku protupožarnu zaštitu i opasne zone.

(5) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na 109. sjednici Odbora za pomorsku sigurnost IMO-a jer predviđeni akti mogu presudno utjecati na sadržaj prava Unije, odnosno na Direktivu 2009/45/EZ o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove[1].

(6) Unija bi trebala podržati izmjene Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF) jer će se tim izmjenama povećati sigurnost brodova, uključujući putničke brodove, koji kao gorivo upotrebljavaju prirodni plin. Te izmjene osiguravaju jednaku razinu zaštite sustava cjevovoda i ulaza u spremnik za gorivo iz ispusnih vodova rasteretnih ventila tijekom uobičajenog rada i u izvanrednim situacijama. Osim toga, u Kodeksu IGF trebalo bi

[1] SL L 163, 25.6.2009., str. 1.

uzeti u obzir postojanje malih zdenaca spremnika za ukapljeni prirodni plin. Donošenjem tih izmjena potaknut će se upotreba goriva iz obnovljivih izvora i niskougljičnih goriva, a posebno plinova i drugih goriva s niskom točkom zapaljivosti, kao što su metanol, vodik i amonijak s niskim i nultim emisijama ugljika. To je u skladu s ciljevima dekarbonizacije i uklanjanja onečišćenja iz zakonodavnog paketa EU-a „Spremni za 55 %”.

(7) Stajalište Unije zajednički će izraziti države članice Unije koje su članice IMO-a i Komisija,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na 109. sjednici Odbora za pomorsku sigurnost IMO-a jest suglasiti se s donošenjem izmjena Međunarodnog kodeksa o sigurnosti brodova koji koriste plinove ili goriva s niskom točkom zapaljivosti (Kodeks IGF), kako je utvrđeno u Prilogu 2. Okružnici IMO-a br. 4879 od 29. svibnja 2024.

Članak 2.

Stajalište iz članka 1. izražavaju Komisija i države članice Unije koje su članice Odbora za pomorsku sigurnost IMO-a, djelujući zajednički u interesu Unije.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Komisiji i državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik